

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Kuntauudistus, demokratia ja lähivaikuttaminen

2011

Valtiosihteeri Anna-Kaisa Ikonen

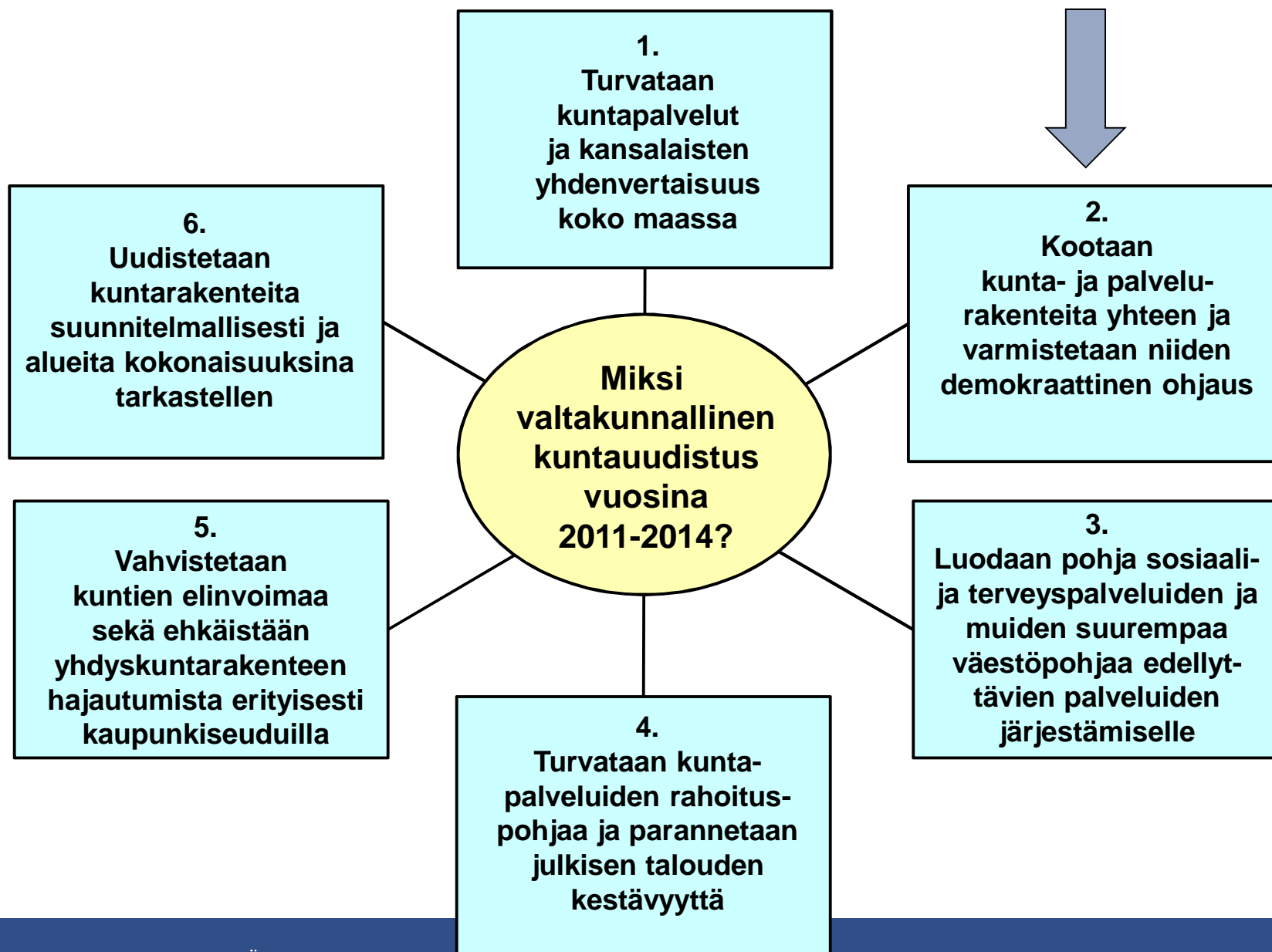
Demokratia ja lähivaikuttaminen kuntauudistuksen keskiössä. Miksi?

- Kuntauudistuksen tavoitteena demokratian vahvistaminen
 - Yhteistoiminta-alueista kuntiin: demokratia vahvistuu
 - Uusi kuntarakenne ja suuremmat koot: tarve myös uusille keinoille
- Demokratian vaikeudet
 - Äänestysaktiivisuus
 - Sitoutuneiden luottamushenkilöiden löytäminen
- Yleinen tarve tarkastella uudelleen osallistumista ja vaikuttamismahdollisuuksia
 - Äänestys- ja osallistumisaktiivisuuden muutokset
 - Osallistumistapojen muutokset (sitoutuminen, välitön / suora vaikuttaminen, sähköiset mahdollisuudet, oma osallisuus palvelutuotannossa, valinnanvapaus jne.)

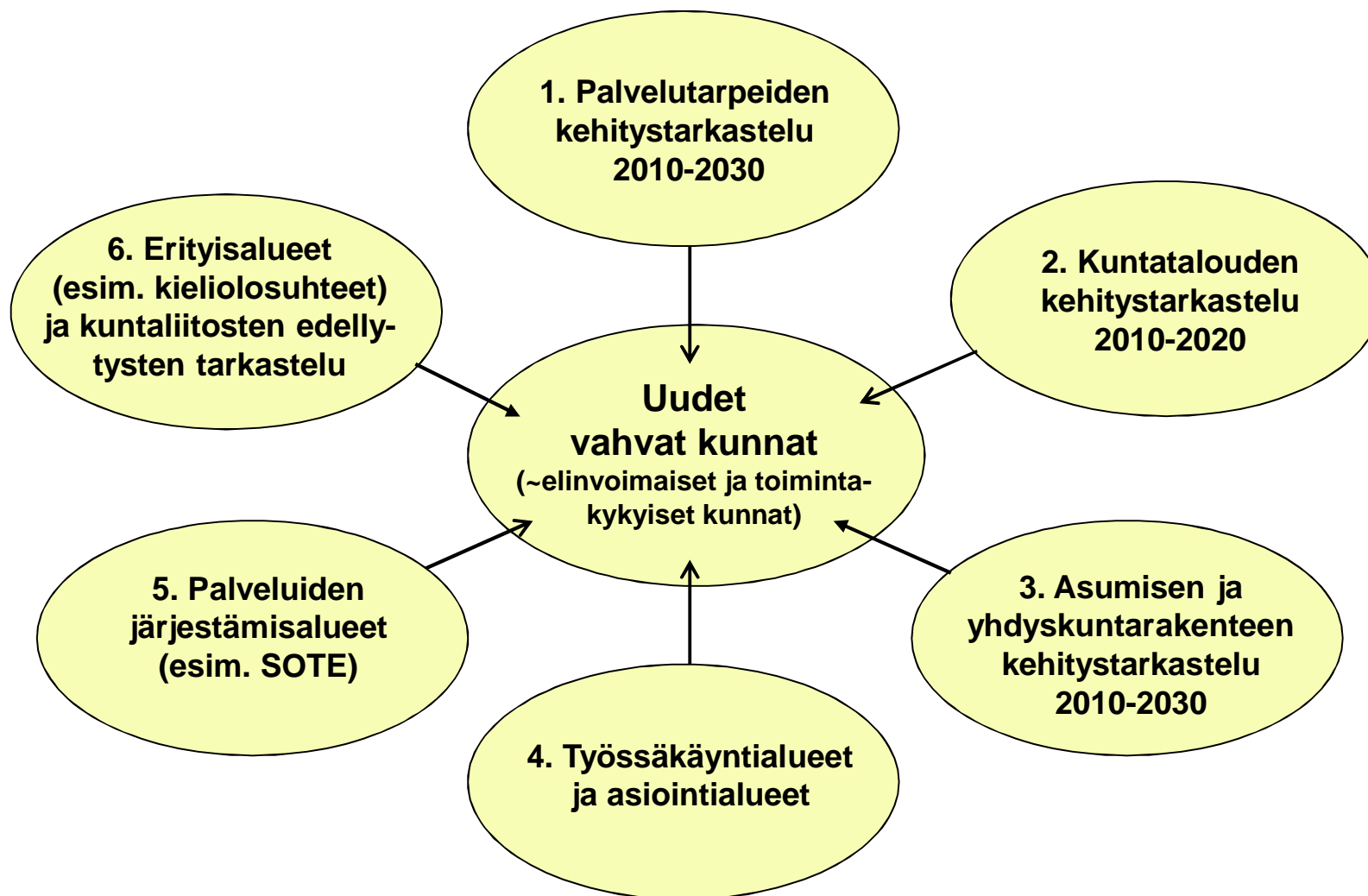
Hallitus toteuttaa koko maan laajuisen kuntauudistuksen

- Kuntauudistuksen tavoitteena on **vahvoihin peruskuntiin** pohjautuva elinvoimainen kuntarakenne.
- Vahva peruskunta muodostuu luonnollisista työssäkäyntialueista ja on riittävän suuri pystyäkseen itse vastaamaan peruspalveluista
- Valtionosuusjärjestelmä uudistetaan osana kuntarakenneuudistusta.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistamiseksi säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä, rahoitusta, kehittämistä ja valvontaa koskeva laki. Järjestämislain ja muiden sektorilakien valmistelu sovitetaan yhteen valtakunnalliseen kuntauudistukseen sekä aikataulullisesti että sisällöllisesti.
- Henkilöstön asema muutosprosesseissa turvataan nykyainsäädännön tasoisena
- Selvitetään kullekin alueelle tarkoituksenmukainen kunta- ja palvelurakenne
 - uudistus koskee siis yhtä lailla maaseutua kuin kaupunkiseutuja
- **Kuntarakenneuudistus muodostaa perustan kuntalain kokonaisuudistukselle**

Kuntauudistuksen tarkastelunäkökulmat

Kuntauudistuksen aikataulusuunnitelma

2011	2012			2013	2014
	Asiantuntija-kuulemiset	Laki-esityksen laatiminen	Hallituksen esitys	Laki-esitys EK:ssa	Kunnallishallinnon rakennelaki
Kunnallishallinnon rakenne-työryhmä (Ministeri Tölli)	Kunnallishallinnon rakenne-työryhmä (Ministeri Virkkunen)	Aluekierros ja kuntakuulemiset	Kriteerien vahvistaminen		Uutta kuntarakennetta koskevat ratkaisut
	Selvitys ja ehdotus kriteereistä	●			
	VALMISTELUVAIHE		PÄÄTÖKSENTEKOVAIHE		

● Aluekierros alkaa helmikuun puolivälissä ja päättyy maaliskuun lopussa

Hallitusohjelma/lainsäädännön valmisteluajataulukko

	2011	2012	2013	2014	2015
Rakennelaki	Rakennelinjausten valmistelu, valmis 01/2012	Valmistelu kevät-syysy 2012	HE syysy 2012	Laki voimaan 2013 alusta ja toimeenpano kunnissa 2013-2014	
		Metropolirakenneselvitys			Rakennerekaisut voimaan 1.1.2015 ->
Kuntalaki	Nykyisen kuntalain kiireelliset HE:t - talous-säännökset - kilpailuneutraliteetti	Kokonaisuudistuksen valmistelu kevät 2012 – syysy 2013		HE syysy 2013	Laki voimaan 1.1.2015 (osittain 2014 alusta) ->
		Kilpailuneutraliteettisäännökset voimaan 1.1.2012	Talussäännökset voimaan 1.1.2013		
VOS-laki	HE VOS-budjettilaki	Kokonaisuudistuksen valmistelu syysy 2012		HE syysy 2013 -hyväksytty kevät 2014	Laki voimaan 1.1.2015 ->

Mitä kuntauudistuksessa syntyy? Uusia kuntia.

Mikä uudistuksessa muuttuu?

- Kuntarakenne
- Kunnan tehtävät ja velvoitteet
- Rahoitus (valtionosuusuudistus!)
- Toimintamallit
 - tuottavuus ja tuloksellisuus
 - hyvien käytäntöjen hyödyntäminen
 - toiminnan kustannusten ja laadun arviointi
- Johtaminen ja demokratia
 - Virkajohdon ja poliittisen johtamisen selkeytys (vrt. pormestarihallinto, päätoiminen kh:n puheenjohtajuus)
 - Demokratiamallien kehittäminen, suora demokratia, vuorovaikutus, kunnanosaohallinto tms.
 - Valinnanvapaus ja kuntalaisten osallisuus laajemmin nähtynä

Vaikuttamisen paikka

- Tavoitteena on mm. selvittää lähivaikuttamisen keinoja, tarvetta sähköisen osallistumisen vahvistamiselle ja luottamushenkilöiden aseman vahvistamiselle
- Lähivaikuttamisen kehittäminen on yhteistyöasia, jota on hyvä ideoida yhdessä
- On tärkeää jakaa kokemuksia (sekä hyviä että huonoja) tähän astisista kokeiluista ja ideoida uutta
- 2012 tullaan käymään paljon keskustelua asiasta – tervetuloa mukaan!

Uudet kunnat 2015

- Lisätietoa kuntauudistuksesta ja taustamateriaalia:

www.vm.fi/kuntauudistus

www.finansministeriet.fi/kommunreformen

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Kiitos huomiostanne ja
hyvää joulunodotusta!

